

Fizicienii contemporani și existența lui Dumnezeu

[Romana – Romanian – رومانی]

Ja'far Sheikh Idris

Traducere:

EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER (EIRC)

& Alina Luminița Crăciun

Revizuit de: Mariam Oana

2014 - 1436

IslamHouse.com

﴿الفيزيائيون المعاصرون والوجود الإلهي﴾

«باللغة الرومانية»

جعفر شيخ إدريس

ترجمة:

المركز الأوروبي للدراسات الإسلامية

& ألينا لومينيتا كراسيون

مراجعة: مريم وانا

2014 - 1436

IslamHouse.com

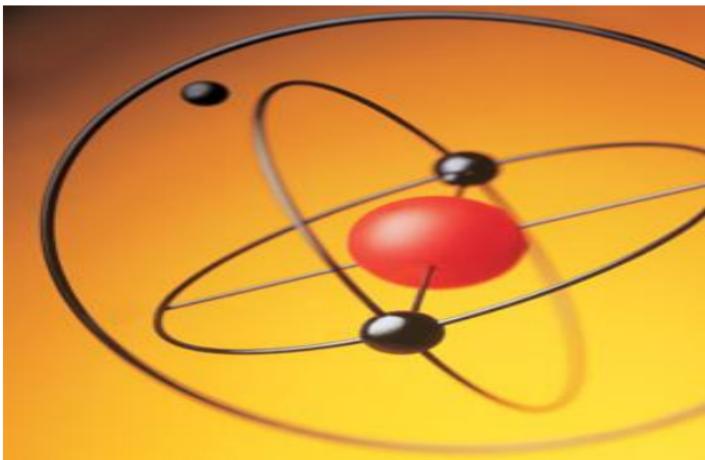
**În numele lui Allah, Ar-Rahman (Cel Milostiv), Ar-Rahîm
(Cel Îndurător)**

Fizicienii contemporani și existența lui Dumnezeu

Introducere

Toată lauda I se cuvine lui Allah și toate binecuvântările lui Allah fie asupra Profetului Său, Mohammed, asupra familiei sale, a companionilor săi și asupra tuturor celor care urmează Calea Sa cea Dreaptă; fie ca Allah Cel Atotputernic să aibă milă de ei în Ziua Judecății!

Veșnicia materiei

Dacă Dumnezeu există sau nu, nu face parte ca atare din subiectul oricărei științe empirice, naturală sau socială. Însă adevărurile sau ceea ce se presupune uneori a fi adevărurile

științelor naturale, în special ale fizicii și biologiei, sunt de cele mai multe ori interpretate pentru a sprijini un punct de vedere sau altul. Aceasta nu este, prin urmare, o lucrare despre fizică, ci una despre relația dintre fizică și problema existenței lui Dumnezeu. Mai exact, este o critică rațională islamică a modului în care ateii moderni încearcă să facă față provocării pe care o reprezintă teoria Big Bang-ului. Ea nu prezintă dovezi pozitive pentru existența Creatorului; doar dovedește nulitatea argumentelor folosite pentru a susține ateismul.

Unul dintre principalele argumente invocate pentru a susține o formă sau alta de ateism a fost întotdeauna afirmația că lumea sau o parte din ea este eternă și, prin urmare, nu are nevoie de un Creator. Astfel, unii gânditori greci credeau despre corpurile cerești și în special despre Soare că sunt eterne. Argumentul principal al unuia dintre ei, Galen, a fost, potrivit lui Al-Ghazali, că a avut aceeași dimensiune timp de milioane și milioane de ani, fapt care arată că nu este perisabil, pentru că, dacă ar fi fost, ar fi arătat semne de degradare și nu o face. Al-Ghazali a spus că acest lucru nu este un argument bun, pentru că:

„În primul rând... nu suntem de acord cu el, cum că un lucru nu poate pieri decât prin descompunere; descompunerea este doar o modalitate de a pieri; dar nu este imposibil ca un lucru să piară brusc în timp ce acesta este în forma sa completă. În al doilea rând, chiar dacă am fi de acord că nu există pieire fără degradare, de unde știe el că acesta nu suferă nicio degradare? Referința sa la posturile de observație nu este acceptabilă, deoarece cantitățile acestora [cantitățile cunoscute de ei] sunt cunoscute doar cu aproximație. Deci,

dacă Soarele, care este declarat a fi de o sută și patruzeci sau de mai multe ori mai mare decât Pământul¹, s-ar diminua cu cantități de mărimea munților, acest lucru nu ar fi în mod necesar evident pentru simțuri. Deci, s-ar putea descompune, și ar putea să o facă cu cantități de mărimea munților sau chiar mai mari, dar simțurile nu pot percepe acest lucru...”

Presupunerea lui Al-Ghazali, cum că mărimea Soarelui se diminuează, a fost, după cum putem vedea acum, o preștiință rară a ceea ce știința a dovedit. Oamenii de știință ne spun acum că Soarele suferă într-adevăr o degradare, dar cu mult mai mult decât a crescut, și că va pieri în cele din urmă.

Cantitatea de energie eliberată de Soare este atât de mare încât masa Soarelui scade cu 4,3 miliarde de kilograme pe secundă. Cu toate acestea, este o parte atât de mică din masa Soarelui încât schimbarea este greu de remarcat...

Se presupune că Soarele nostru are circa 4,5 miliarde de ani și, probabil, își va continua activitatea prezentă pentru încă 4,5 miliarde de ani. (Wheeler)

Dacă corporile cerești nu sunt eterne, ce este atunci etern, substanțele din care sunt formate acestea? Însă fizicienii au descoperit că ele sunt alcătuite din molecule. Atunci, moleculele sunt veșnice? Nu, pentru că acestea sunt alcătuite din atomi. Atunci, cum rămâne cu atomii? Cândva, se

---

¹ Noi știm acum că este cu siguranță mult mai mult. Masa Soarelui este de 333.000 de ori mai mare decât cea a Pământului, iar raza sa este de 109 ori mai mare decât a Pământului

credea că atomii sunt indivizibili și că sunt, ca atare, materia imuabilă din care sunt compuse tot felul de forme tranzitorii ale lucrurilor materiale. În sfârșit, acest lucru părea a fi temelia solidă pe care să se ridice ateismul modern.

Cu toate acestea, știința a continuat să avanseze și, în avansarea sa, să îi stânjenească pe atei. S-a descoperit curând că atomii nu erau constituenții imuabili, solizi, supremi și eterni ai materiei aşa cum au fost considerați pentru un timp. Ca orice altceva, și aceştia sunt, de asemenea, divizibili; sunt constituți din particule subatomice, care sunt, la rândul lor, divizibile în constituenți și mai mici. Există un sfârșit pentru această divizibilitate? Nimici nu știe; dar și dacă ar exista, nu le-ar fi de niciun ajutor atelor, pentru că știința nu numai că a demonstrat că atomii și componentele lor sunt divizibile, ci ea a și demolat ideea diviziunii dintre materie și energie. Astfel, fiecare bucătă a materiei, oricât de mică ar fi, este transformată nu doar teoretic, ci și practic, în energie și invers. Rezultatul final este acela că nu mai există niciun lucru real despre care cineva să poată indica și spune cu siguranță că: acesta a fost dintotdeauna aşa cum este acum și că va continua întotdeauna să fie aşa.

Această descoperire ar fi trebuit să fie suficientă prin ea însăși pentru a nărui orice speranță de ancorare a ateismului pe eternitatea materiei. și dacă nu a făcut aceasta, atunci teoria Big Bang-ului cu siguranță a făcut-o. Oare această teorie a fost cea care a dat lovitura finală eternității oricărei părți a Universului? De ce?

- „Cosmologii cred că Big Bang-ul nu reprezintă doar apariția materiei și energiei într-un vid preexistent, ci și

crearea de spațiu și timp, de asemenea. Universul nu a fost creat în spațiu și timp; spațiul și timpul fac parte din Universul creat.” (Davies)

• „*Cea mai mare neînțelegere în legătură cu Big Bang-ul este că acesta a început ca o bucată de materie undeva în golul spațiului. Nu doar materia a fost creată în timpul Big Bang-ului, ci și spațiul și timpul au fost create. Așadar, în cazul în care timpul are un început, spațiul are, de asemenea, un început*”. (Boslouh)

• „*La început, nu era nimic, nici timp, nici spațiu; nici stele, nici planete; nici pietre, nici plante; nici animale, nici oameni. Totul a ieșit din vid.*” (Fritzch)

Problema existenței sau inexistenței lui Dumnezeu nu se află, după cum am spus, la baza niciunei științe empirice. Însă, oamenii de știință sunt ființe umane. Ei nu pot evita să se gândească la implicațiile neștiințifice, ca și la implicațiile vitale ale științelor lor. Ei nu pot evita nici să aibă sentimente față de aceste implicații.

Jasrow a spus despre Einstein:

„*El a fost deranjat de ideea unui Univers care explodează, deoarece aceasta presupunea că lumea a avut un început. Într-o scrisoare către De Sitter, Einstein a scris: «Această circumstanță a unui Univers în expansiune mă irită.» ... Acesta este un limbaj emoțional curios pentru o discuție despre niște formule matematice. Presupun că ideea unui început în timp l-a deranjat pe Einstein din cauza implicațiilor sale teologice.*”

Gastro citează reacții similare ale altor oameni de știință, cum ar fi Eddington, care spunea că „*noțiunea unui început este inadmisibilă*” pentru el și atribuie această reacție emoțională faptului că nu „*suportă gândul unui fenomen natural care nu poate fi explicat*”¹ și comentează asemenea reacții ale oamenilor de știință, spunând că ei stipulează:

... o demonstrație interesantă a răspunsului mintii științifice – probabil o minte foarte obiectivă – atunci când dovezile descoperite de știință conduc la un conflict cu articolele credinței în profesia noastră. Se pare că omul de știință se comportă la fel cum oricare dintre noi o face atunci când credințele noastre sunt în conflict cu dovezile. Devenim nervoși, ne prefacem că acest conflict nu există sau îl mascăm cu fraze lipsite de sens. (Jasrow)

O serie de cauze

Dacă materia, timpul și spațiul au avut toate un început, întrebarea care vine în minte în mod natural este: „Cum au

---

¹ Gastro ar fi fost mult mai precis dacă ar fi spus, „un fenomen care nu poate fi explicat în mod natural.”, din moment ce creația Divină este o explicație și singura în astfel de cazuri

ajuns să existe?” Coranul ne spune că, dacă o persoană nu crede în Dumnezeu, atunci nu poate explica originea a nimic decât prin una din cele trei explicații de neconcepție:

- a. fie că au fost create din nimic, adică au apărut pur și simplu din nimic;
- b. fie că s-au creat pe ele însese;
- c. fie că au fost create din ceva care s-a creat pe sine.

Adresându-se ateilor, Allah spune în Coranul cel Glorios:

„Oare au fost ei creați de nimeni sau ei sunt creatorii? ~ Sau au creat ei Cerurile și Pământul? Nu, ei nu cred cu convingere!” [Traducerea sensurilor Coranului cel Sfânt, 52:35-36]

Coranul nu spune că arabi cărora li se adresează versetul chiar credeau că lucrurile ar fi fost create din nimic sau că să ar fi creat singure. Cu siguranță, ei nu au pretins că au fost creatorii Cerurilor și ai Pământului; nicio persoană sănătoasă mintal nu ar face aceasta. Prin urmare, Coranul doar le arată în mod clar ateilor absurditatea poziției lor.

După un studiu atent al câtorva dintre argumentele multor filozofi și oameni de știință ateii occidentali, am constatat că acestea, într-adevăr, se încadrează în cele trei categorii de neconcepție. De ce de neconcepție?

Au fost ele create din nimic?

Să presupunem că i-ai spus cuiva că nu era nimic acolo, absolut nimic într-o anumită regiune și apoi iată: o rață a apărut vie și lovind cu picioarele. De ce nu te-ar crede, oricât de mult l-ai asigura, că a fost într-adevăr aşa cum ai spus? Nu numai pentru că el știe că rațele nu apar dintr-odată, după cum unii ar putea presupune, ci pentru că a crede acest lucru încalcă un principiu esențial al rațiunii sale. Astfel, atitudinea lui ar fi aceeași, chiar dacă lucrul care i s-a spus că a apărut din nimic este ceva despre care nu a mai auzit înainte. Aceasta se întâmplă deoarece noi credem că nimic nu apare din neant și deoarece continuăm să căutăm cauze prin care să explicăm apariția unor evenimente din lumea naturală, socială sau psihologică. Știința a fost posibilă din cauza acestui principiu rațional. Fără el, nu numai știința noastră, ci și rațiunea noastră ar fi în pericol. Mai mult decât atât, ideea de cauzalitate este esențială chiar și pentru identitatea lucrurilor, după cum a fost observat de către filozoful musulman Ibn Rushd (Averroes):

„Este de la sine înțeles că lucrurile au identități și calități în virtutea cărora fiecare lucru existent are acțiunile sale, în virtutea cărora lucrurile au diferite identități, nume și definiții. Dacă fiecare lucru individual nu ar fi avut o acțiune specifică, nu ar fi avut un caracter specific pentru aceasta și dacă nu ar fi avut un caracter special, nu ar fi avut un nume special sau o definiție. (Tahafut Attahafut)

S-au creat pe ele însese?

Absurditatea acestei idei, a ceva care s-ar crea pe sine,

este și mai clară. Pentru ca ceva să creeze, trebuie să existe deja; dar pentru a fi creat, trebuie să fie inexistent. Ideea că ceva să se creeze pe sine este, prin urmare, auto-contradictorie.

Au fost create din ceva care s-a creat pe sine?

Poate cauza unui lucru temporar să fie ea însăși temporară? Da, dacă vorbim despre cauzele imediate, incomplete, aşa cum sunt mâncatul și hrana, apă și germinarea, focul și arderea, etc. Însă, aceste cauze sunt incomplete. În primul rând, deoarece niciuna dintre ele nu este de ajuns pentru a produce efectul pe care îl atribuim acesteia; fiecare astfel de cauză temporară depinde, pentru eficacitatea acestuia, de o serie de alte condiții pozitive și negative. În al doilea rând, pentru că sunt temporare, ele au nevoie să fie cauzate și, prin urmare, nu pot fi cauzele fundamentale ale apariției din nimic. Să presupunem că următoarele sunt o serie de efecte temporare și cauze: C1, C2, C3, C4... Cn, astfel încât C1 este cauzată de C2, C2 de C3 și aşa mai departe. Astfel de cauze temporare sunt cauze reale și utile, în special pentru scopuri practice și pentru explicații incomplete; însă, dacă am căuta cauza fundamentală a apariției, să zicem, a lui C1, atunci C2 cu siguranță nu este cauza, din moment ce ea însăși este cauzată de C3. Același lucru poate fi spus despre C3 și aşa mai departe. Așadar, chiar dacă avem o serie infinită de astfel de cauze temporare, aceasta nu ne va da o explicație fundamentală a apariției lui C1. Să spunem acest lucru cu alte cuvinte: când a fost creat C1? Numai după ce a fost creat C2. Când a fost creat C2?

Numai după ce C3 a fost creat și aşa mai departe până la Cn. Prin urmare, C1 nu a fost creat până când Cn nu a fost creat. Aceeași problemă va persista chiar dacă vom merge mai departe de Cn, chiar dacă am merge până la infinit. Acest lucru înseamnă că, dacă apariția lui C1 ar fi depins de cauze temporare, acesta nu ar fi apărut niciodată. Nu ar exista o serie de cauze reale, ci doar o serie de non-existențe, după cum ne-a explicat Ibn Taimiyyah¹ (Allah să aibă milă de el!). Cu toate acestea, realitatea este că sunt existențe în jurul nostru; fapt pentru care cauzele lor fundamentale trebuie să fie altele decât cauzele temporare; trebuie să fie o cauză veșnică și, prin urmare, o cauză care nu a fost cauzată.

Atunci când cineva, fie el om de știință sau nu, insistă asupra convingerilor sale eronate în fața tuturor dovezilor, nu poate exista nicio cale pentru el să își sprijine aceste convingeri, cu excepția recurgerei la argumente dubioase, pentru că nicio falsitate nu poate fi susținută de un argument valid. Acesta este cazul cu toți oamenii de știință și filozofii ateи care cred în teoria Big Bang-ului.

Unii au pretins cu îndrăzneală că materia inițială a Universului a apărut din nimic. Astfel, Fred Hoyle, care a susținut teoria stării de echilibru, considerată cândva o rivală credibilă pentru teoria Big Bang-ului, dar care, la fel ca rivala sa, necesită apariția unei noi materii – obișnuia să spună²:

¹ Taqi al-Din Ahmad Ibn Taimiyyah (1263-1328), un învățat islamic născut în Harran, Siria de astăzi

² Mai târziu, el s-a răzgândit, nu doar cu privire la aceasta, ci cu privire la întreaga teorie

„Cea mai evidentă întrebare care trebuie adresată cu privire la crearea continuă este aceasta: «De unde provine materia creată?» Aceasta nu provine de nicăieri. Materia apare pur și simplu – este creată. La un moment dat, diversii atomi care compun materia nu există, iar ulterior ei apar. Acest lucru poate părea o idee foarte ciudată și sunt de acord că așa și este, dar în știință nu contează cât de ciudată poate părea o idee atâtă timp cât funcționează – cu alte cuvinte, din moment ce ideea poate fi exprimată într-o formă precisă și tot la fel și consecințele sale, ele sunt în acord cu observația. (Hoyle)

Când Hoyle a spus aceasta, a existat un scandal împotriva lui. El a fost acuzat de încălcarea unui principiu principal al științei și anume: că nimic nu apare din nimic și astfel a „deschis porțile religiei”, după cum a punctat un filozof și om de știință. De aceea, Mario Bunge a spus despre aceasta:

„(Această) teorie implică ipoteza creării continue a materiei din nimic. Și acest lucru nu este exact ceea ce se înțelege de obicei prin respectarea determinismului științific, chiar și în sensul lui cel mai larg, deoarece conceptul apariției din nimic este caracteristic teologiei sau magiei, chiar dacă este îmbrăcat într-o formă matematică.” (Bunge)

Este adevărat că ipoteza creării din nimic nu este una științifică, însă afirmația că este caracteristică teologiei este total deplasată. Religiile teiste nu spun că lucrurile apar din absolut nimic, pentru că aceasta contrazice afirmația religioasă de bază, care susține că acestea sunt create de Dumnezeu. Ceea ce mulți oameni religioși afirmă este faptul că Dumnezeu creează lucrurile din nimic și aici este întreaga

diferență dintre cele două noțiuni.

Dacă crearea din nimic a fost considerată anterior de către atei a fi un principiu neștiințific și teologic, astăzi unii susțin că aceasta are un statut științific și este folosită pentru a discredită religia.

„Pentru prima dată, o descriere unificată a întregii creații ar putea fi la îndemâna noastră. Nicio problemă științifică nu este mai fundamentală sau mai dificilă decât puzzle-ul modului în care Universul a apărut. Oare aceasta a avut loc fără nicio intervenție supranaturală? Mecanica cuantică pare să ofere o lacună în vechea ipoteză conform căreia «nu poți obține ceva din nimic». Fizicienii vorbesc astăzi despre «Universul care s-a creat pe sine»: un cosmos care erupe în existență în mod spontan, mai mult ca o particulă subatomică care apare de nicăieri în anumite procese de mare energie. Întrebarea dacă detaliile acestei teorii sunt corecte sau greșite nu este importantă. Ceea ce contează este că acum este posibil a concepe o explicație științifică a întregii creații.” (Jastrow)

Ce fel de explicație este aceasta? Chiar ai începe să explici orice, spunând că acesta apare de nicăieri? Oare oamenii de știință chiar cred că particula subatomică la care se referă apare de nicăieri, în sensul că aceasta chiar apare din nimic și nu are niciun fel de legătură cu nimic din ceea ce o precede? Comentând cu privire la ceea ce a afirmat Davies, un om de știință a spus:

„Acest lucru, în orice caz, este un eveniment care are loc în timp și spațiu, într-un domeniu scăldat în materie și radiație.

Nimic nu apare nicăieri în această situație.¹

Aceeași idee eronată este repetată într-o carte de mai târziu de către un alt om de știință ateu, Taylor:

„Ca atare, există o probabilitate nenulă ca, să zicem, o particulă precum un electron să apară din vid. De fapt, un vid este plin de posibilități, dintre care una este apariția Universului în sine. Acesta a fost creat din nimic, aşa cum a fost.” (Taylor)

Despre ce fel de vid vorbește Taylor? Dacă el folosește cuvântul cu sensul său științific, tehnic, atunci el poate vorbi într-adevăr despre existența sa plină de posibilități sau de un electron care apare din el, pentru că acest vid este, de fapt, o regiune care nu este goală. Cu toate acestea, acest lucru, cu siguranță, nu este nimicul care este menționat în teoria Big Bang-ului. Nu există, prin urmare, nici măcar o analogie între apariția unei particule dintr-un vid și apariția unui Univers din absolut nimic.

---

¹ Aceasta este ceea ce prietenul meu, profesorul Mahjoob Obeid, celebrul fizician sudanez, mi-a scris într-o comunicare personală.

Locul lui Dumnezeu

Ideea că un lucru este creat de nimic, că apare din nimic, este foarte diferită de ideea că se creează pe sine. Prin urmare, este ciudat să întâlnim anumiți oameni de știință care să vorbească despre acestea ca și cum ar fi vorba despre unul și același lucru. Nu numai Davies a confundat aceste două noțiuni, aşa cum putem observa în citatul de mai sus, ci și mulți alții. Taylor ne spune că electronii pot apărea din nimic, aşa cum baronul Munchausen s-a salvat de la scufundarea într-o mlaștină trăgându-se de șireturi.

„Aceasta este ca și cum aceste particule speciale ar fi capabile să se tragă în sus de propriile șireturi (care, în cazul lor, sunt forțele dintre ele), pentru a se crea din nimic, după cum baronul Munchausen însuși se salvează fără mijloace vizibile de sprijin... Acest proces a fost propus ca un scenariu științific respectabil pentru a crea un Univers extrem de specializat din nimic.” (Taylor)

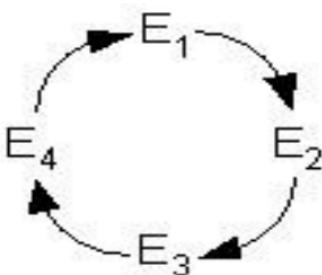
Este știință sau science-fiction ceea ce ni se spune aici? Taylor știe și spune că Munchausen este doar o poveste; ceea ce el a pretins că a făcut este, de fapt, ceva care este fizic imposibil de făcut. În ciuda acestui fapt, Taylor vrea să explice prin ideea sa nu numai ceva care este real, ci și extrem de important și, astfel, sfârșește prin a spune ceva care este mai absurd decât povestea fictivă a lui Munchausen, care s-a salvat trăgându-se în sus de șireturile sale. Cel puțin, Munchausen a vorbit despre lucruri care existau deja. Dar particulele speciale ale lui Taylor acționează chiar înainte de a

fi create! Ele „se trag de propriile şireturi... pentru a se crea din nimic.”!

Falsele divinități

Cea de a treia alternativă a atribuirii creării lucrurilor adevăratului Dumnezeu este aceea de a le atribui unor false divinități. Astfel, mulți atei încearcă să atribuie crearea unor lucruri temporare altor lucruri, care sunt ele însese temporare (cum am spus mai înainte). Davies spune:

„Ideeua unui sistem fizic care conține o explicație despre el însuși ar putea părea paradoxală pentru un profan, dar este o idee care are prioritate în fizică. În timp ce cineva poate fi de acord (ignorând efectele cuantice) cu faptul că fiecare eveniment este condiționat și, pentru a fi explicat, depinde de un alt eveniment și nu este nevoie să urmărească această serie care continuă la nesfârșit sau se termină la Dumnezeu. Acesta poate fi închis într-o buclă. Spre exemplu, patru evenimente, obiecte sau sisteme, E_1 , E_2 , E_3 , E_4 , pot avea următoarea dependență, unul față de celălalt.” (Davies)

Însă, acesta este

un

exemplu clar al unui cerc foarte vicios. Luați oricare dintre aceste presupuse evenimente, obiecte sau sisteme, să fie, spre exemplu E1, și întrebați cum a apărut. Răspunsul este: a fost cauzat de E4, care l-a precedat; dar ce a cauzat E4? Răspunsul va fi E3; și cauza lui E3 este E2, și a lui E2 este E1. Deci, cauza lui E4 este E1, deoarece aceasta este cauza cauzelor sale. Prin urmare, E4 este cauza lui E1 și E1 este cauza lui E4, ceea ce înseamnă că fiecare dintre ele precede și este precedată de celalătă. Are vreun sens? În cazul în care aceste evenimente sunt existențe reale, apariția lor nu ar fi putut fi provocată de acestea în modul presupus de Davies. Cauza lor finală trebuie să se situeze în afara acestui cerc vicios.

Și filozoful Passmore ne sfătuiește:

„*Comparați următoarele:*

(1) *fiecare eveniment are o cauză;*

(2), *pentru a ști că un eveniment s-a întâmplat, persoana trebuie să știe cum s-a întâmplat.*

Primul ne spune pur și simplu că, dacă suntem interesați de cauza unui eveniment, va exista întotdeauna o astfel de cauză pe care să o descoperim. Însă, acesta ne lasă libertatea de a porni și de a ne opri în orice moment alegem în căutarea de cauze; putem, dacă vrem, să continuăm pentru a căuta cauza cauzei și aşa mai departe până la infinit, dar nu este nevoie să facem acest lucru; dacă am găsit o cauză, am găsit o cauză, oricare ar fi cauza acesteia. Cea de a doua aserțiune, cu toate acestea, niciodată nu ne-ar permite să afirmăm că știm

că un eveniment s-a întâmplat... Pentru că dacă nu putem sătii că un eveniment a avut loc, dacă nu știm care este cauza lui, atunci, la fel, nu putem sătii dacă a avut loc cauza-eveniment dacă nu știm cauza ei și aşa mai departe până la infinit. Pe scurt, dacă teoria își îndeplinește promisiunea, seria trebuie să se opreasă undeva și totuși teoria este de o asemenea natură că seria nu se poate opri nicăieri – cu excepția cazului în care este o afirmație privilegiată, care este susținută pentru un anumit tip de eveniment, de exemplu, crearea Universului.”
(Pasture)

Dacă te gândești la aceasta, nu există nicio diferență reală între aceste două serii, după cum a explicitat în mod clar Ibn Taimiyah (Allah să aibă milă de el!) cu mult timp în urmă. Putem rezuma prima serie astfel: pentru că un eveniment să se întâmple, cauza lui trebuie să se întâmple. Acum, în cazul în care cauza în sine este provocată, atunci evenimentul nu se va întâmpla decât dacă evenimentul sau cauza se întâmplă și aşa mai departe, până la infinit. Nu vom avea, prin urmare, o serie de evenimente care au avut loc, ci o serie cu niciun eveniment. Și pentru că știm că există evenimente, cauza lor finală reală nu ar fi putut fi ceva temporar sau o serie de lucruri temporare, fie ele finite sau infinite. Cauza finală trebuie să fie de o natură diferită de cea a lucrurilor temporare; trebuie să fie eternă. De ce spun „finală”? Pentru că, după cum am spus mai sus, evenimentele pot fi privite drept cauze reale ale altor evenimente, atâtă timp cât știm despre ele că sunt cauzele incomplete și dependente și, ca atare, nu cauzele care explică apariția a ceva în niciun sens absolut, ceea ce înseamnă că ele nu pot lua locul lui Dumnezeu.

Care este relevanța acestei discuții despre lanțuri, până la urmă? Poate ar fi putut exista câteva scuze pentru ea înainte de apariția Big Bang-ului, dar ar fi trebuit să fie clar pentru Davies, în special, că nu este loc pentru ea din punctul de vedere al unei persoane care crede că Universul a avut un început absolut.

Faptul că totul din jurul nostru este temporar și că nu ar fi putut fi creat decât de un Creator Etern a fost cunoscut de ființele umane încă de la începuturile creării lor și încă este credința majorității covârșitoare a oamenilor din întreaga lume.¹ Ar fi, prin urmare, o greșeală să ne formăm din această lucrare impresia că existența lui Dumnezeu depinde de adevărul teoriei Big Bang-ului. Aceasta, cu siguranță, nu este convingerea mea și nici nu a fost scopul acestei lucrări. Obiectivul principal al lucrării a fost mai degrabă aceea că, dacă un ateu crede în teoria Big Bang-ului, atunci el nu poate evita să admită că Universul a fost creat de Dumnezeu. Acest lucru, de fapt, este ceea ce unii oameni de știință au recunoscut sincer și ceea ce alții au sugerat ezitant:

- „*Nu există niciun motiv pentru a presupune că materia și energia au existat înainte și au fost brusc galvanizate în acțiune. Pentru ce ar putea acel moment să se distingă de*

¹ "... prima mărturisire publică a ateismului speculativ a apărut în anul 1770 pe continent și în 1782 în Marea Britanie." (Russell, Ateism. 3)

„Cele mai recente date Gallop indică faptul că 96% dintre americani spun că ei cred în Dumnezeu ...”, (Carter, Cultură, 278). Procentul trebuie să fie cu siguranță mai mare în lumea non-occidentală

toate celelalte momente ale veșniciei?... Este mai simplu să acceptăm crearea din nimic, Divinitatea va constitui natura din neant.” (Jastro)

● „În ceea ce privește prima cauză a Universului în contextul expansiunii, este lăsată la aprecierea cititorului, dar imaginea noastră este incompletă fără El.” (Jasrow)

● „Acest lucru înseamnă că starea inițială a Universului trebuie să fi fost foarte atent aleasă, într-adevăr, dacă modelul Big Bang-ului a fost corect încă de la începutul timpului. Ar fi foarte greu să explicăm de ce Universul ar fi început în acest fel, ar fi putut fi doar actul unui Dumnezeu care intenționa să creeze ființe ca noi”. (Hawking)

www.islamhouse.com